

PRENUMERATA.

Kurjer Warszawski wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta rano, nadto wychodzi stale w dni powszednie, z wyjątkiem dni poświęconych, dodatki poranne.

Warunki prenumeraty podane są w nagłówku numeru głównego.

Oddzielna przedpłata na dodatek poranny przyjmowana być nie może.

KURIER WARSZAWSKI.

Dodatek poranny.

OGŁOSZENIA.

Reklamy: za jeden wiersz garmontowy albo jego miejsce pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.

Nekrologja za jeden wiersz 15 kop.

Zwyczajne i małe ogłoszenia w dodatkach porannych niezamieszczają się.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor codziennie od 8-jej rano do 8-jej wiecz., w niedziele i święta od 10 do 12 poł.

Dziś: Joanny Fremiot Wd.	Wschód słońca o godzinie 4-jej minut 52	Wschód księżycy o godzinie 8 minut 5 w.	Sobota: Ludwika Króla.
Sroda: Symforyana M.	Zachód 7-jej 14	Zachód 5 1 r.	Niedziela: Zefiryna Męczennika.
Czwartek: Filipa Biskupa W.	Długość dnia godzin 14 37	Wysokość wody na Wiśle st. 1 c. 11 (st. 1 c. 11)	Poniedziałek: Przen. relikw. św. Kazim.
Piątek: Bartłomieja Apostoła.	Ubyło 2 5	Dziś o godzinie 4-jej rano ciepła 11°	Wtorek: Augustyna Biskupa.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: Plac Teatralny nr. 9. — Telefon Redakcji 268. — Telefon administr. 517. W Łodzi kantor własny, Piotrkowska 7/281, telefonu nr. 313. Ogłoszenia do „Kurjera Warszawskiego” między innymi przyjmują: Agencja Havasa w Paryżu, Rudolf Mosse, Haasenstein i Vogler A. G., tudzież wszystkie pierwszorzędne biura anonsów zagraniczne.

KALENDARZ.

Imiona słowiańskie: Dziś Kazimiry, jutro Radomila.
Zgromadzenia: Posiedzenie członków wydziału gospodarczego Towarzystwa dobroczynności. (Gmach Towarzystwa przy ulicy Krak.-Przedm.—5½ po południu.)
Wystawy stale: Wystawa Towarzystwa sztuk pięknych. (Lokal Towarzystwa przy ulicy Krakowskiej-Przedmieście № 15—od 10-jej rana do 4-jej po południu.) — Wystawa obrazów malarskich i rzeźbiarskich. (Lokal wystawy przy ulicy Nowy-Swiat № 27—od 10-jej rana do 7½ wieczorem.) — Wystawa prób i wzorów przemysłu fabrycznego i rzemieślniczego krajowego. (Lokal wystawy w gmachu Muzeum przemysłu i rolnictwa przy ulicy Krakowskiej-Przedmieście № 66—codziennie od 10-jej rana do 4-jej po południu, w niedziele zaś i święta od 12—4-jej po południu. Wejście bezpłatne.) — Wystawa Muzeum rzemieślniczego. (Lokal wystawy w gmachu Muzeum przemysłu i rolnictwa przy ulicy Krakowskiej-Przedmieście № 66—codziennie od 10-jej rana do 4-jej po południu, dla rzemieślników od 7—9-jej wieczorem, w niedziele zaś i święta od 10-jej rana do 4-jej po południu.) — Wystawa etnograficzna. (Lokal wystawy przy ulicy Wilejskiej № 18, dom hr. Branickiego—od 10-jej rana do 6-jej po południu.) — Wystawa starożytności. (Królewska № 1, róg Krak.-Przedm.—od 10-jej rana do 6-jej po południu. Wejście kop. 15.)
Koncerty: Koncert orkiestry pod dyrekcją Adolfa Sonnenfelda. (Ogród Towarzystwa ogrodniczego przy ulicy Bagateli—6 wieczorem.)
Teatry: Letni dziś „Ferret” (dramat—występ p. Koczwerskiego); jutro „Tulacz” (melodramat); — Nowy: dziś „Ciotka Karola” (krotochwila); jutro „Szygar” (operetka—z udziałem panny Klementyny Czosnowskiej). (8 wieczorem.)
Teatryżki: Bellevue: dziś bukiet dramatyczny: „Zona” (obraz dramatyczny); „Na gorącym uczynku” (obrazek sceniczny); wyjątki z operetek oraz tańce; jutro bukiet dramatyczny: „Zona” (obraz dramatyczny); „Na gorącym uczynku” (obrazek sceniczny); wyjątki z operetek oraz tańce; — Eldo: dziś „Robert i Bertrand czyli dwaj złodzieje” (krotochwila); jutro „Robert i Bertrand czyli dwaj złodzieje” (krotochwila); — W o d e w i l: dziś „Wyścig dystansowy” (obraz sceniczny) oraz „Młynarz i kominiarz” (krotochwila); jutro „Wyścig dystansowy” (obraz sceniczny) oraz „Młynarz i kominiarz” (krotochwila). (8 wieczorem.)
Lombard miejski: Gotówki w kasie lombardu do rodzenia na zastawy znajduje się na dzień dzisiejszy 10016 rs. 15 kop. (Pożyczki wydawane będą od 9—12-jej przed południem; prolongata wadłorów i wykupy uskuteczniają się od 9-jej rana do 2-jej po południu i od 4—6-jej po południu.)

WIADOMOSCI BIEŻĄCE.

— Dzienniki petersburskie donoszą, iż jeden z zarządów miejskich zwrócił się do ministerjum finansów z podaniem, w którym zaznacza, że ponieważ ministerjum obciążyło kosztami przy organizacji i porborze podatku od mieszkań zarządy miejskie, przeto słusznem byłoby pokrycie tych kosztów z dochodów podatkowych.

— Tutejsze sfery kolejowe otrzymały z Petersburga wiadomość o agitującym się w ministerjum komunikacji projekcie zastosowania do urzędników kolejowych ogólnych przepisów, określających najstarszy wiek, do jakiego osobom pozostającym na służbie kolejowej wolno będzie spełniać czynności etatowe. Na początek przepisy te mają być wprowadzone na kolejach skarbowych, na których wszyscy etatowi urzędnicy, mający 55 lat wieku, lub starsi, uwolnieni będą natychmiast od obowiązków. Podobno na niektórych liniach kolei skarbowych już przepis ten został wprowadzony, a w najbliższej przyszłości spodziewane jest zastosowanie go i do urzędników na kolejach prywatnych pracujących.

— Według zakomunikowanego nam przez radę miejską warszawską dobroczynności publicznej wykazu ruchu chorych cholerycznych w szpitalach warszawskich w przeciągu czasu od godziny 12-jej w południe d. 19-go do tejże samej godziny d. 20-go sierpnia, do szpitala na Pradze przybyło 8 nowych chorych, wyzdrowiało 5, zmarło 2, pozostało chorych 50; do szpitala żydowskiego przybyło chorych 18, wyzdrowiało 5, zmarło 8, pozostało chorych 60; do

szpitala zapasowego przybyło nowych chorych 4, wyzdrowiało 5, zmarło 2, pozostało chorych 32. Razem więc było chorych 152, kiedy dnia poprzedniego pozostało 149. Z liczby chorych na żydów przypada 62-ch. Nowoprzybyli chorzy pochodzą: z Warszawy z ulic: Sapieżyńskiej nr. 5 i 10, Nałówek nr. 13, Grzybowski nr. 57, Pańskiej nr. 5, Świętojańskiej nr. 31, Chmielnej nr. 72, Dzikiej nr. 5, Solec nr. 26, Leszno nr. 96, Franciszkańskiej nr. 8, Czerniakowskiej nr. 4, Wroniej nr. 68 i Zajęczy nr. 9 po jednym, a z domu nr. 30 przy ul. Muranowskiej dwaj; z Pragi z ulic: Radzymińskiej nr. 16, Wołomińskiej nr. 10, Folwarcznej nr. 17, Łochowskiej nr. 19 i 39, Łomżyńskiej nr. 8, Wołowej nr. 2, Panieńskiej nr. 10 i Petersburskiej (przytułek noclegowy) po jednym, oraz ze wsi Koło, Wola, Powązki, Sielce i z miasta Nowomińska po jednym. W tymże czasie wyzdrowieli i wypisani zostali: ze szpitala na Pradze: Agnieszka Tworek, z Radzymińskiej nr. 72, Łaja Sznizajzen z Zabkowskiej nr. 36; Marjanna Trzeńska ze Stalowej nr. 29; Kazimierz Pabin z Wiosennej nr. 4; Mikołaj Grzybek z Olszowej nr. 8; ze szpitala żydowskiego Lejbus Wasserman z ulicy Moskiewskiej nr. 3, Bajla Szajnhole ze wsi Marki, Abner Rogoniewicz ze wsi Wola, Mindla Flatau i Fajga Wilczypol z ulicy Piekarskiej nr. 6; ze szpitala zapasowego: Piotr Rzepecki z Placu Wareckiego nr. 2, Józefa Goślińska z ulicy Chmielnej nr. 77, Anna Wiśniewska z Wolskiej nr. 39, Józefa Blek z Żelaznej nr. 31 i Marjanna Wawrzykiewicz z Górnej nr. 15. W obrębie gubernji warszawskiej, jak donosi *Warsz. Dnienn.*, w d. 14-ym sierpnia: w powiecie warszawskim zachorowało osób 18, wyzdrowiało 5, zmarło 6, pozostało chorych 66; w powiecie włodawskim zachorowało osób 28, wyzdrowiało 8, zmarło 9, pozostało chorych 117; w powiecie grójeckim zachorowało osób 37, wyzdrowiało 5, zmarło 28, pozostało chorych 70; w powiecie gostyńskim wyzdrowiał 1 i pozostał 1 chory; w pow. płońskim zachorowały 3 osoby, wyzdrowiały 3, pozostało chorych 10; w powiecie łowickim zachorowało osób 6, wyzdrowiały 2, zmarły 2, pozostało chorych 18; w powiecie pultuskim zachorowało osób 7, wyzdrowiała 1, zmarło 4, pozostało chorych 17; w powiecie skierniewickim zachorowało osób 19, wyzdrowiało 7, zmarło 5, pozostało chorych 26; w pow. kutnowskim zachorowało osób 43, zmarło 31, pozostało chorych 111; w powiecie błońskim zachorowało osób 30, wyzdrowiało 6, zmarło 15, pozostało chorych 68; w powiecie sochaczewskim pozostało chorych 23, a w powiecie nowomińskim pozostało chorych osób 2. W obrębie gubernji płockiej w d. 10-ym sierpnia zachorowało osób 85, wyzdrowiało 15, zmarło 32, pozostało chorych 181. W obrębie gubernji kieleckiej w d. 13-ym sierpnia zachorowało osób 194, wyzdrowiało 60, zmarło 89, pozostało chorych 462. W obrębie gubernji piotrkowskiej w d. 14-ym sierpnia zachorowało osób 112, wyzdrowiało 39, zmarło 48, pozostało chorych 359. W obrębie gubernji radomskiej w d. 10-ym sierpnia zachorowało osób 171, wyzdrowiało 50, zmarło 80, pozostało chorych 484. W obrębie gubernji łomżyńskiej w d. 14-ym i 15-ym sierpnia zachorowało osób 22, zmarło 9, pozostało chorych 51. W obrębie gubernji lubelskiej w d. 13-ym sierpnia zachorowało osób 15, wyzdrowiało 5, zmarło 9, pozostało chorych 15. W obrębie gubernji siedleckiej w d. 13-ym i 14-ym sierpnia zachorowało osób 152, wyzdrowiało 27, zmarło 77, pozostało chorych 150. W obrębie gubernji kaliskiej w d. 14-ym sierpnia w mieście Koninie i w osadzie Kłodawie zachorowało osób 6, zmarło 5, pozostał 1 chory.

— Pisząc tygodniowy biuletyn o przebiegu cholery w Warszawie dr. St. Pechkranc taką sprawozdanie swoje w *Gaz. lekarskiej* kończy uwagą: „Dość często zwracają się do lekarzy zupełnie poważnie z zapytaniami: czy można wyzdrowieć z cholery azjatyckiej? czy już zdarzyło się, żeby ktoś chory na prawdziwą

cholere wyszedł z oddziału zdrów? Pytania te, w gruncie rzeczy naiwne, przywodzą mi na myśl orzeczenia niektórych chautorów, że w cholere azjatyckiej % śmiertelności = 100 lub prawie 100, że więc niema nadziei wyjścia z podobnej cholery. Otóż na podstawie własnego doświadczenia mogę zaprotestować przeciw takiemu pogładowi: tak w r. b., jak również w latach poprzednich mieliśmy tak pokązną ilość wyzdrowień z cholery azjatyckiej, że mamy słusne powody do bardziej optymistycznego zapatrywania się na omawianą kwestję, pomimo, że w ogóle przebieg cholery tegorocznej bynajmniej lekkim nie jest.”

— Analiza wody wiślanej, dokonana w pracowni bakteriologicznej dra Bujwida dnia 11-go b. m. wykazuje: w 1-ym ctm. sześciennym wody niefiltrowanej ze smoka wodociągowego 475 bakteryj; w 1 ym ctm. sześciennym wody niefiltrowanej w zbiornikach osadowych 375 bakteryj; w 1-ym ctm. sześć. wody z nowego filtru nr. VI, 17 bakteryj; w 1-ym ctm. sześć. wody filtrowanej z rezerwoaru, 32 bakteryj i w 1-ym ctm. sześć. wody z kranu wodociągowego w pracowni, 24 bakteryj. Woda okazała się przy rozbiórce zupełnie czystą; bakteryj chorobotwórczych nie znaleziono.

— P. oberpoliemajster m. Warszawy ze względu na poprawę warunków sanitarnych ulicy Piaskowej, za rogatką powązkowską, proponował magistratowi uregulowanie i wybrukowanie tej ulicy, a głównie wypuszczenie ścieków z posesji nr. 8, z której niema odpływu gromadzących się tam wód nieczystych. Otóż głównie, co do tego ostatniego punktu wyjaśniono, że posesja wspomniana leży poniżej poziomu ulicy, że więc wyprowadzenie z niej ścieków możebnem jest tylko przy podniesieniu poziomu posesji, co też już zarządono. Co się zaś tyczy samej ulicy, magistrat odpowiedział, iż niejest w możności przedsiębiorstwa jakiegokolwiek bądź środków, gdyż ulica ta tylko w jednej połowie należy do miasta, w drugiej do gminy Powązki, wreszcie, że komunikacja przez nią nie jest tak dalece ożywiona, ażeby magistrat poświęcał na nią fundusze z krzywdą innych ulic w mieście, mających pod względem komunikacji znaczenie ważniejsze.

— Wydział inżynierski m. Warszawy w krótkim czasie poniósł już trzy straty przez śmierć wywołane. Oto w ciągu niecałych dwóch miesięcy zmarł już trzeci inżynier miejski ś. p. Karol Zandrowicz, wcześniej poprzedzony przez ś. p. Okonia i Modlińskiego.

— Ławnik magistratu p. Władysław Skwarski, posunięty został za wysługę lat, do rangi radcy kolegjalnego.

— Prezes kolei nadwiślańskiej, p. Leopold Kronenberg, przyjechał do Warszawy.

— Wybory w bractwach. Na odbytej w kościele N. Panny Marji w d. 19-ym b. m. sesji bractwa Przemienienia Pańskiego zatwierdzony został na senjora p. Ludwik Jarek, na wicesenjora zaś zebrani jednogłośnie wybrano p. Potrzebskiego, podskarbin zaś zatwierdzono p. Walentego Behrena.

Obrady, rozpoczęte o godzinie 4½ pod przewodnictwem ks. kanonika Leona Jungowskiego, proboszcza tegoż kościoła, zakończone zostały udzieleniem przez ten bógosławieństwa członkom bractwa przed ołtarzem Przemienienia Pańskiego.

Również w tych dniach dopełniono wyborów w bractwie Opatrzności Boskiej, istniejącem przy kościele św. Ducha, w mieszkaniu ks. rektora Zygmunta Chelmickiego.

Po obliczeniu kartek najwięcej głosów na senjora tegoż bractwa otrzymał p. Stanisław Cynk.

— Z teatru i muzyki. * Dziś w teatrze Letnim interesujący dramat **Wi-**

ktoryna Sardou „Ferreol” po raz 14-ty i zarazem ostatni w bieżącym sezonie letnim z powodu wyjazdu p. Ludowej na urlop sześciotygodniowy.

Pani L. odtworzy rolę Gilberty, zaś p. Karol Kopczewski ukaże się w charakterze debiutanta jako przedstawiciel roli tytułowej.

* Małe sprostowanie: we wczorajszym numerze *Kurjera*, w rubryce „z teatru i muzyki”, w wykazie ilości osób na widowisku w teatrze Letnim zaszła pomyłka, w niedzielę zamiast osób 648, powinno być „komplet”, t. j. osób dwa razy więcej.

* Dawno niegrany piękny dramat Karczewskiego (Jasieńczyka) „Lena”, który cieszył się kolosalnym powodzeniem w teatrach: Wielkim, Letnim i Rozmaitości, wznowiony będzie w przyszłym tygodniu na scenie teatru Letniego.

W roli tytułowej debiutować będzie po raz pierwszy na scenie warszawskiej p. Święcka, uzdolniona artystka scen prowincjonalnych.

* „Sztymar” zdobył sobie pierwszorzędną powodzenie na deskach teatru Nowego.

Na wczorajszym przedstawieniu sala znowu zapęłniła się po brzegi, było to już 28-me przedstawienie tej prześlicznej operetki.

Oklaskiwano gorąco każdy numer i domagano się licznych bisowań.

Humor i wesołość panowały w całej pełni.

* Teatr Nowy daje dzisiaj zabawną krotoczwilę angielską „Ciotka Karola”.

Widowisko rozpocznie akt pierwszy melodyjnego „Orfeusza w piekle”.

== Herbaciarnia i przytułek.

Kilku mieszkańców Woli i Czystego poruszyło myśl utrzymania na przeciąg jesieni i zimy herbaciarni dla użytku ubogich wyrobników fabrycznych.

Z projektem tym wiąże się i zorganizowanie przytułku noclegowego na Woli, co jest rzeczą pilną z uwagi, iż wyrobniicy przychodzący na zarobek z Warszawy, dla braku odpowiednich lokali, tracą czas na powrót do miasta, lub też nocują w szopach i budynkach wilgotnych i nieogrzewanych.

Projektodawcy występują do władzy powiatowej z prośbą o częściowe poparcie materialne przedsięwzięcia.

== Wystawa pomologiczna.

D. 22-go września otwarta zostanie w Petersburgu wystawa międzynarodowa owocoznawstwa i ogrodnictwa.

Według informacji dzienników petersburskich, na wystawie znajdować się będzie 12 zbiorowych kolekcji z całych okręgów państwa (np. z gubernij południowo-zachodnich) i 300 samodzielnych.

Francja i Niemcy urządzą samoistne działy, dział francuski znajdować się będzie pod protektoratem francuskiego ministra rolnictwa i składać się ma z licznych okazów i kolekcji; w dziale zaś niemieckim figurują 2 kolekcje zbiorowe i 60 oddzielnych.

Oprócz tego w wystawie wezmą udział: Hiszpanja, Szwajcarya, Austro-Węgry, Włochy i Belgja.

W liczbie nagród figurują: nagroda nadzwyczajna, 9 wielkich medali złotych, 42 medali złotych, 282 srebrnych, 313 brązowych i wiele listów pochwalnych; m. Petersburg przeznaczyło własną nagrodę w ilości 1,000 rubli.

== Wystawa potrwa do d. 6-go października.

== Kolonizacja żydowska.

Z Berdyczowa donoszą, że temi dniami przyjechał tam, w przejeździe z Kijowa, rabin amerykański, kaznodzieja dr. J. Krauskopf z Filadelfji.

Przybył on niedawno do Rosji z projektem urządzenia kolonij rolniczych w Rosji dla ubogich żydów, kosztem kilku filantropów żydowskich Ameryki Północnej.

Dr. K. zdołał już zapoznać się z ekonomicznym stanem ludności żydowskiej i od osób sfer miarodajnych, z którymi się porozumiewał, otrzymał już podobno zadowalniające odpowiedzi na interesujące go pytania.

== Projekt ulicy.

Przedsiębiorcy tutejsi budowlani, pp. Frumkinowie, nabyli posesję zwaną „Tivoli” przy ulicy Królewskiej, za sumę rs. 194,000.

Nabywcy znaczne obszary placu, mieszczącego między innymi i lokal Towarzystwa wioślarskiego, zamierzają zużytkować na wytknięcie ulicy ślepej, w rodzaju dawniejszej Niecałej.

Przestrzeń, na ulicę przeznaczona, wystarczy na siedem obszernych kamienic.

W razie, gdyby projekt pomieniony natrafił na przeszkodę, zamiast ulicy, przedsiębiorcy podzielą plac na trzy części w celu wzniesienia tyłu ozdobnych kamienic frontowych.

Ostateczny wybór i urzeczywistnienie jednego z dwóch projektów nastąpi z wiosną r. p., co w każdym razie przyczyni się niemało do ożywienia dotąd niezbyt ruchliwej w tym punkcie ulicy Królewskiej.

== Wisła.

Na niektórych parostatkach p. Fajansa znajdują się nie funkcjonujące urządzenia do oświetlenia elektrycznego.

Światło wobec coraz dłuższych wieczorów ma być ponownie wprowadzone.

Parostatkami przybywają obecnie liczne partje kosarzy, powracających do Galicji po ukończonych robotach rolnych w okolicach Płocka.

== Kronika myśliwska.

Według obowiązujących praw, polowanie na kuropatwy i zajace rozpoczyna się w d. 14-ym sierpnia, jakkolwiek dobry myśliwy polować zaczyna dopiero w końcu sierpnia.

Towarzystwo racjonalnego polowania zobowiązało swoich członków, ażeby strzelali kuropatwy i zajace nie wcześniej, jak od 24-go sierpnia.

Od pierwszej awangardy myśliwych, którzy rozpoczęli już polowanie, dowiadujemy się, że kuropatw w r. b. jest znacznie mniej, aniżeli w r. z., co przypisać należy długotrwałym deszczom wiosennym, które poniszczyły jaja.

Dlatego spotyka się często kuropatwy bardzo małe, powtórnego legu, lub też stare, które łączą się na małe stadka, po kilka sztuk.

== Zajęcy obfitość wielka.

== Agawa.

Powszechnem jest mniemanie, iż agawa (stuletnik) do zupełnego rozwoju potrzebuje 100-tu lat, a wtedy dopiero z głośnym wystrzałem rozkwita i po okwitnieniu — zamiera.

Że nie zawsze tak bywa, przekonywa fakt, opisany przez p. St. Niedzielskiego w *Ogrodniku polskim*.

Oto w dobrach Pieczara hr. Konstantego Potockiego przed 20-ma laty kupiono dwie agawy, które mogły mieć po lat 20—25.

Jedna z nich wydała w r. 1891-ym trzy strzały kwiatowe, które z powodu chłódów musiały być ścięte.

Druga agawa w r. 92-im wydała strzałę kwiatową, wysokości 5-iu arszynów, która dojrzała i zakwitła naturalnie — bez wystrzału.

== Po okwitnieniu roślina istotnie zanikła.

Za to pierwsza w r. 1892-im dała 6 głąbików i 2 odrostki, które posadzone do donic, już na jesieni zakwitły.

W r. 93-im agawa ta okryła się 18-ma głąbikami kwiatowymi, w r. b. zaś po raz czwarty ma ich dwa.

== Kradzieże.

Zamieszkały w domu pod № 43-im przy ul. Dzikiej, Icek Sztabzab, zameldował, iż wczorajszej nocy niewiadomi złościnyce podrobionym kluczem otworzyli jego sklep, znajdujący się przy ul. Grzybowskiej pod № 4-ym i skradli materiału szewskiego na sumę rs. 500. — Icek Majer Jagoda, zamieszkały pod № 5-ym przy ul. Marjańskiej, doniósł, iż w nocy przez wyłamanie okna okradziono go z gotowizny, ubrania i różnych kosztowności na ogólną sumę rs. 150.

== Z niedozoru.

Wczorajszego dnia w ochronie przy ul. Ślizkiej pod № 54-ym wydarzył się smutny wypadek.

Oto bawiąca się bez dozoru szesnioletnia dziewczynka Kazimiera Czaplicka, zamieszkała pod № 12-ym przy ul. Wroniej, straciła równowagę i z okna pierwszego piętra wypadła na mostek.

Biedna dziewczynka poniosła dosyć znaczne obrażenia krzyża i nogi.

Po udzieleniu pomocy, odwieziono ją na kurację do żydowskiego szpitala dziecięcego.

== Zaginiony.

Zamieszkały w domu pod № 28-ym przy ul. Chłodnej, Piotr Kula, zameldował, iż osmioletni jego synek, Roman, przed trzema dniami wyszedł na ulicę i dotąd do domu nie powrócił.

Pomimo rozwinętych poszukiwań, dotąd na ślad chłopca nie natrafiono.

Roman ubrany był w ciemną kurtkę i także spodnie, boso bez czapki; włosy blond, krótko strzyżone.

== Na „serku”.

W dniu onegdajszym, we wsi Łomianki, grono kolonistów, powróciwszy z pogrzebu żony sąsiada, Jakuba Weilerta, podążyło na zwyczajny „serek”.

Podczas biesiady wszczęła się sprzeczka i następnie bójka, w której Andrzej Lach zadał nożem groźne rany Gotlibowi Grafowi.

Ciężko poszwankowanego odwieziono do szpitala starożakonych.

== Utonięcie.

Syn mieszkańców wsi Cieciszewo, pod Jeziorną, dziewięcioletni Ludwik Piarczyk, pływając po stawie wypadł z łódki i utonął.

== Zwłok dotąd nie odnaleziono.

== Napad.

W domu noclegowym przy ul. Czerniakowskiej kotlarz, Stanisław Kozubski, w wieku lat 21, napadł na szewca, Tomasza Adamskiego i nożem ranął go w twarz.

Po udzieleniu pomocy, Adamskiego odwieziono do domu pod № 62-gi przy ul. Wroniej, napastnika zaś przyaresztowano.

== Pożar.

W dniu wczorajszym, około godziny 7-jej wieczorem, w domu pod № 3-im przy ulicy Nowogrodzkiej w lewej oficynie, w mieszkaniu p. Wolskiej, zapaliły się franki w oknie, od których zajęły się w pobliżu stojące ruchomości.

Zawiadomiony o wypadku telefonem oddział nowoświecki niezwłocznie wyruszył na ratunek, do chwili atoli jego przybycia domownicy weszczynający się pożar przytłumili.

Franki uległy zniszczeniu, kilka zaś sztuk mebli nieznacznie się popałało.

+ Kościół w Bliżynie.

Jeszcze w r. 1817-ym ś. p. Ludwika z Roztworowskich Potkańska rozpoczęła budowę kościoła parafjalnego w Bliżynie, lecz wskutek śmierci jej w r. 1818-ym roboty zostały przerwane. P. polecila synowi dokończenie dzieła tego i przeznaczyła na ten cel 12,000 złp.

Ale syn zbudował tylko małą kapliczkę drewnianą, podczas gdy kamieni, zwiezionych na budowę kościoła, użył do budowy karczmy i stajni w Bliżynie.

Mury, wzniesione do wysokości stóp 36, oparły się zębowi czasu i przetrwały do r. 1892-go, kiedy to kproboszcz miejscowy wyjednał pozwolenie na zbieranie składek na budowę, zarządził uporządkowanie placu kościelnego i zwózkę materiałów.

Dopiero w r. b. inżynier Wiczorkowski wykończył plan świątyni w stylu nadwiślańsko-gotyckim, dzięki czemu roboty będą mogły być dalej prowadzone.

Ponieważ parafjanie są ubodzy, przeto liczą wiele na pomoc ze strony właściciela Bliżyna, Ludwika br. Platera.

Koszty robocizny obliczono na 3,000 ra.

+ Nowa szkoła.

Przed laty dziesięciu w Krasnymstawie podjęto projekt założenia w tem mieście progimnazjum filologicznego.

Projekt upadł z powod braku fundusów.

Obecnie podjęto projekt na nowo, z tą tylko różnicą, że będą czynione starania o otwarcie progimnazjum realnego, którego utrzymanie pociąga za sobą koszta mniejsze.

Projekt ten doznał żywego poparcia ze strony obywateli miejskich i okolicznych, ponieważ Krasnystaw nie posiada żadnego zakładu naukowego średniego, zaś najbliższe gimnazja i progimnazja znajdują się w Lublinie, Chełmie i Zamościu, lecz z powodu ograniczonej liczby miejsc w każdej klasie, szkoły w tych miastach służą prawie wyłącznie dla ludności miejscowej.

Skutkiem tego młodzież z Krasnegostawu musi być wysyłana do Warszawy, Równego i Włocławka, co pociąga za sobą znaczne koszta i niejednego, mniej zamożnego, powstrzymuje od kształcenia dzieci.

+ Echa łowickie.

Korespondent nasz pisze pod d. 20-ym sierpnia: „Egzaminy poprawkowe w naszej szkole realnej rozpoczynają się w d. 3-im września; miejsca wolne są jeszcze w klasach: wstępnej, IV, V, VI i VII-jej.”

Wyjątkowy natłok kandydatów do klasy I-jej w tym roku spowodował egzamin konkursowy, mimo to jednak nadkomplet kandydatów do klasy I-jej jest znaczny.

Skoro już złe minęło, możemy sobie powiedzieć, że niema tego złego, co by na dobre nie wyszło, dzięki tylko bowiem epidemji będziemy mieli studnię artestyjską, do której wiercenia przystąpiono już w nowym rynku.

Mamy nadzieję, że studzien takich stanie więcej i że tym sposobem dojdziemy nareszcie do wody dobrej.

Zniwa wykazały urodzaje znacznie gorsze, niż się spodziewano: żyto i pszenica sypią bardzo lichoc, a przytem ziarno chude; owies i jęczmień daleko lepsze, lecz kartofle, a szczególnie buraki cukrowe dużo ucierpiały skutkiem dwumiesięcznej blisko suszy.

Ceny na naszych rynkach tak się przedstawiają: żyto rs. 2.70, pszenica rs. 4.35, jęczmień rs. 2.55, owies rs. 2, kartofle 90—100 kop. za korzec; masło 25 kop., wołowina 13 kop., baranina 9 kop. za funt, jajka 80—90 kop. za kopę, chleb 5½ kop. za dwufuntowy bochenek; drób bardzo drogi.

Jarmark zwyczajny, na dzień 20-ty b. m. przypadający, pomimo wygaśnięcia u nas cholery, z powodu grasowania jej w bliższych i dalszych okolicach, urzędownie został odwołany.

Prośba tutejszych mieszkańców o pozwolenie założenia towarzystwa muzycznego, nie otrzymała aprobaty władzy.

Od miesiąca przybyła nam pracownia artystyczna galanteryjno-rzeźbiarska p. Alfonsa Starzyńskiego, b. wychowawca instytutu głuchoniemych, który ze względów rodzinnych sprowadził się tu z Warszawy.

Wyroby zakładu tego znane są nie tylko u nas, ale i w cesarstwie, gdzie cieszą się zbytem i chętnie są poszukiwane.

Zakład posiada nawet własny sklep w Moskwie. P. St. zatrudnia kilkunastu pracowników: stolarzy, tokarzy, malarzy i rzeźbiarzy, przeważnie głuchoniemych.

Zakład tkacki p. L. Weksteina, przed rokiem załedwie otwarty, bardzo pomyślnie się rozwija i, licząc

obecnie 18 warsztatów, wyrabia chustki i korty welnianiane do Łodzi.

Ze *Gazeta kielecka* miała rację, donosząc, iż taniść chleba powoduje brak robotnika, stwierdza się to u nas, wobec bowiem bezpłatnych obiadów i herbaty, trudno nietylko o robotników, ale nawet o kobiety do posług lub prania.

Niedosyć, że krytykują obiady, ale wprost na propozycje pracy odpowiadają, że na to się państwo składali, żeby oni sobie wypoczęli."

+ Nieostrożność.

Jeden z robotników w zakładzie kąpielowym w Busku, korzystając z chwilowej nieobecności dozorca strzelnicy, chwycił sto pistolet i sądząc, że jest nienabity, wymierzył do stojącej w odległości kilku kroków dziewczyny. Kula zraniła nieszczęśliwą w policzek.

NOTATNIK TERMINOWY.

— D. 23-go sierpnia, o godz. 5½ po południu, w Towarzystwie dobroczynności odbędzie się posiedzenie członków wydziału ochron.

— D. 23-go sierpnia, o godzinie 12-iej w południe, w sali licytacyjnej magistratu m. Warszawy, odbędzie się licytacja *in plus* przez opieczetowane deklaracje na trzyletnią dzierżawę od d. 13-go stycznia r. p. do d. 13-go stycznia r. 1898-go altany w ogrodzie Krasińskich do sprzedaży wody sodowej i salcerskiej od rs. 75 kop. 50 rocznie; wadium wymagane jest w sumie rs. 10.

Na kolonje letnie.

Ludwik Osuchowski rs. 10, jako przegrany zakład.—W. W. rs. 1.

Na Instytut moralnie zaniedbanych dzieci.

M. W. rs. 20.
— *Sprostowanie.* — Dnia 18-go a nie 4-go sierpnia, jako w dzień imienin ś. p. Bronisława Lisickiego, M. K. rs. 3.

NEKROLOGJA.

Ś. P.

Kazimierz Żarski,

b. obywatel i urzędnik Towarz. huty bankowej.

opatrzonej św. Sakramentami, po długich i ciężkich cierpieniach, zasnął w Bogu dnia 19 sierpnia r. b., przeżywszy lat 58. Pograżona w głębokim smutku żona, córki i rodzina zapraszają krewnych, przyjaciół, kolegów i znajomych na żałobne nabożeństwo do górnego kościoła św. Krzyża dnia 22-go sierpnia, to jest we środę, o godzinie 10 i pół zrana, a następnie na wyprowadzenie zwłok tegoż dnia i z tegoż kościoła zaraz po skończeniu nabożeństwa na cmentarz powązkowski.

Osobne zaproszenia rozsyłane nie będą.

2—1011

Ś. P.

Karol Zandrowicz,

inżynier i obywatel miasta Warszawy.

po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzonej św. Sakramentami, zmarł dnia 20-go sierpnia r. b., przeżywszy lat 53. W smutku pozostała żona, syn, córka i zięć zapraszają krewnych, przyjaciół i kolegów na żałobne nabożeństwo, dnia 22-go sierpnia, to jest we środę, o godz. 11-iej przed poł., w górnym kościele św. Krzyża. Wyprowadzenie zwłok tegoż dnia i z tegoż kościoła nastąpi o godzinie 5-iej po południu na cmentarz powązkowski.

Osobne zaproszenia rozsyłane nie będą.

2—3734

Telegramy „Kurjera Warszawskiego”.

WOJNA CHIŃSKO-JAPOŃSKA.

Łondyn 20-go sierpnia. (Tel. pr. Kur. War.)—

Pomimo założenia przez chińczyków torpedów w porcie Wei-Hai-Wei japońskie łodzie torpedowe przez trzy nocy z rzędu rekognoskowały port. Chińczycy są z tego powodu zrozpaczeni, gdyż fakt ten dowiódł znowu wyższości japończyków w kampanji morskiej. Sądzą, że japończycy uderzą równocześnie od strony lądu i morza na Wei-Hai-Wei.

WIELKI POŻAR.

Budapeszt 20-go sierpnia. (Tel. pr. K. W.)—

Pożar magazynów portowych w Rjece trwa od tygodnia wciąż jeszcze.

ROKOSZ KABYLÓW.

Madryt 18-go sierpnia. (Tel. pr. K. War.)—

Z Tangeru donoszą, że rodziny europejskie uciekają także gromadnie z Mazaganu, gdzie wojska marokańskie zaatakowały zbuntowanych kabylów, lecz

zostały z ciężkimi stratami odparte. Bunt na południu zdaje się być powszechny.

Madryt 20-go sierpnia. (Tel. pr. Kur. W.) — Wiadomości o rokoshu kabylów, nadeszłe z Melilli, są sprzeczne. Kabyle zapewniają, że ruch jest powszechny, gdy tymczasem Mulej Aaraf utrzymuje, że może ręczyć za porządek. Hiszpanja poczyniła energiczne zarządzenia, aby zabezpieczyć swoje terytorjum.

Wiadomości zagraniczne.

Wiedeń, 17-go sierpnia.

(Korespondencja specjalna *Kurjera Warszawskiego*.)

(Odkrycia.)

Towarzystwo badania jaskiń prowadzi systematyczne badania w głośnym Ługlochu około Gracu, gdzie woda przed kilkoma miesiącami śmiałków zatopiła. Ciekawość tych kretów istotnie była uzasadniona, gdyż badania, którym daleko jeszcze do końca, doprowadziły już do wspaniałych wyników.

Badacze, pod kierunkiem radcy górniczego Setza, wykryli pod skałami t. zw. „Tartarus” małe jezioro, 8 m. średnicy. Zejście do jeziora odbywa się po drabinach sznurowych. Jeżeli się nie da zbadać odrazu głębi i dna jeziora, będzie nań spuszczone lekka, rozbierna, gutaperkowa łódź. U góry w skałach wykryto t. zw. Belweder, złożony z całych skał stalaktytowych. Posunięto się w górę na 40 metrów, a jeszcze daleko do sklepienia jaskini. Tak zwana „Klamm” leży zaś o trzy piętra niżej od Belwederu. Droga do Klamm wiedzie przez ciasne, niebezpieczne kominy. W tych nizinach słychać szum wody, który naprowadził na odkrycie jeziora. Ilekroć są większe deszcze, woda zalewa całe wejście, zamula lub niszczy poczynione wcięcia i ścieżki.

Klamm rozciąga się w kierunku Peggau, gdzie są jaskinie, więc prawdopodobnie jest, że się z niemi łączy, przez co odkrywa się cały świat jaskiń. Wody płyną po gładkich, śpiczastych skałach, są bardzo zimne, badanie zatem jest bardzo trudne. Wspaniałe są formacje stalaktytów z dołu: woda wapiasta kapie ze skał z góry na dno gliniaste, tam się stęży i tym sposobem stalaktyty rosną z dołu w górę w kształcie śpiczastych piramid, które przy oświetleniu magnezjowem szklą się krystalicznie.

Chemicy wpadli znowu w gorączkę skutkiem odkrycia lorda Rayleigh, następcy Tyndalla w Londynie. Wraz z profesorem Ramsay wykryli w powietrzu atmosferycznym nowy, dotąd nieznaną składnik, gaz, który się zaznacza w *spectrum* osobną bladoniebieską linią, znacznie silniejszą, niż linja gazu węglowego. Gazu tego powiodło im się już izolować i ująć 100 kub. centymetrów. Oczywiście, wszystkie laboratorja chemiczne zabrały się do sprawdzenia odkrycia. Przyroda nie przestaje być niewyczerpaną co do swoich tajemnic.

Wiedeńczyk, Leo Brenner, urządził się na Lussinpiccolo w t. zw. Manora obserwatorium do bezustannego badania Marsa. Trzy planety są obecnie doskonale widzialnymi: poranna gwiazda jest piękna Wenus, na wschodzie; na południowym wschodzie błyszczą Jowisz, na którym widać 12 różnobarwnych pasów. Na południu zaznacza się czerwono Mars, który d. 20-go października stanie najbliżej ziemi, naprzeciw słońca. Brenner w badaniach d. 5-go, 6-go i 15-go b. m. sprawdził już mnóstwo szczegółów, zupełnie zgodnie z mapą odkrywcy, astronoma Schiaparelliego, mianowicie: zarysy mórz: Tyrrhenum, Cimmericum, Chronium, Sirenum i Australe; wyspy: Antonie, Electricis, Eridama, Thyle, Phaeton, Thaumasia i Hellas; zatoki: Syrtis i Aeonius; półwysp Atlantis, który obecnie powodzi zalewa; na Hellas leżą śniegi; sprawdził cały bieg sztucznych kanałów: Simois, Xantus, Scamander, Columnae, Herculis, Phlegeton, Hades, Laestrygon, Propuntis i Trivium. Można tedy oczekiwać, że badania w październiku przyniosą dalsze zdumiewające szczegóły.

S.

Berlin, 19-go sierpnia.

(Korespondencja specjalna *Kurjera Warszawskiego*.)

(Wielka rewja.)

Wielka rewja gwardji, odbyta w dniu wczorajszym na polach tempelhofskich w obecności pary cesarskiej, dworu, jenerali i znacznej ilości proszonych gości krajowych i zagranicznych, zwykle wspaniałe, barwne przedstawiała widowisko. Cesarz wybrał na nią datę pamiętną z wojny francuskiej, to jest rocznicę bitwy pod S. Prival, gdzie gwardja obfite zebrala laury, lecz i ciężkie poniosła straty. Przeglądowi sprzyjała bardzo pomyślna pogoda. Niebo się zaciągnęło lekkimi chmurkami, a podmuchy wiatru orzeźwiły powietrze. Już od rana samego gęste tłumy zaległy ulice, któremi ciągnęły pułki jeden za drugim wśród odgłosu trąb i bębnow w szyku bojowym do pól tempelhofskich. O oznaczonej godzinie cała armja stanęła na miejscu. Wśród oficerów, towarzyszących pochodowi chorągwi, znajdowali się dwaj najstarsi synowie księcia Albrechta, książęta: Fryderyk Henryk i Joachim Albrecht.

Uwaga tłumów zwrócona była głównie na koszary dragonów, położone przy Belle Alliancestrasse, w których dla wyższych oficerów krajowych i zagranicznych oraz dygnitarzy państwowych. Jeden z pierwszych stanął książę następcy tronu hohenzollernski w mundurze 1-go pułku gwardji z wielkim krzyżem i wstęgą orderu Orła czerwonego i z krzyżem wielkiego komtura orderu domowego Hohenzollernów; tuż za nim zjawili się: książę Jan Albrecht meklemburski w mundurze galowym huzarów gwardji i z wstęgą orderu Orła czarnego, szef sztabu głównego armji hrabia v. Schlieffen, minister wojny Bronsart v. Schellendorff z wstęgą orderu Orła czarnego, bawarski jenerał v. Haag, austriacki bar. v. Steininger w mundurze szarym jeneralskim, *attachés* wojskowi i inni. I korpus dyplomatyczny licznie był reprezentowany. Następnie komendant 3-go korpusu książę Fryderyk hohenzollernski ruszył ku polom tempelhofskim; powozem czterokonnym jechała za nim małżonka jego. W mundurze galowym *garde du corps* książę Fryderyk Leopold popędził na plac rewji, poprzedzając małżonkę swoją, jadącą powozem, zaprzężonym w cztery kare konie z szpicrajtarami na czele.

Około godziny 8¾ para cesarska przybyła do dworca Gross-Görschenstrasse, witana przeciągniętymi okrzykami tłumów. Cesarz wyglądał zdrowo; miał na sobie mundur pieszego pułku gwardji ze wstęgą orderu Orła czarnego i z orderem domowym Hohenzollernów. Cesarzowa nosiła biały galowy mundur pomorskiego swojego pułku kirasjerskiego. Na tle tem śnieżystej białości ślicznie odbijała wstęga żółta najwyższego orderu pruskiego.

Oboje cesarstwo natychmiast dosiedli koni i klusem pomknęli ku polom tempelhofskim.

Defilada wojsk na polu tempelhofskim w zwykłym odbyła się porządku.

K.

*

Paryż, 15-go sierpnia.

(Korespondencja specjalna *Kurjera Warszawskiego*.)

(Teatr starorzyski.)

Nic wam dotychczas nie pisałem o uroczystościach prowansalskich, bo nie byłem ich świadkiem. Różnorodny orszak, mający w swoim łonie wielu poetów i literatów oraz dwóch ministrów: oświaty—Leygues'a i sprawiedliwości—Guérin'a, wyjechał z Paryża przez Lugdun do Orange, miasta prowansalskiego. Podróż miała kilka celów: publiczne uczenie literatury specjalnie prowansalskiej, w osobnym narzeczu pisanej, ozdobienie Legją honorową najgłówniejszego z jej przedstawicieli *felibrami* zwanych, Fryderyka Mistrala, autora „*Mireille*” (może kto z dawnych czytelników byłego *Tygodnika powszechnego* przypomni sobie artykuł o nim Seweryny Duchnińskiej), odsłonięcie kilku pomników nieżyjących już mistrzów „*du félibrage*”, jak Aubanela, wreszcie przedstawienie dwóch starogreckich sztuk: „*Króla Edypa*” i „*Antygony*” w amfiteatrze, pozostałym w Orange jeszcze z czasów rzymskich.

Wszystko to udało się jaknajlepiej. Powiedziano mnóstwo mów, wychylono mnóstwo toastów, Mistral wywołał kilkakrotnie entuzjazm tłumów (kto wie, czy mu on nie przyniesie haftowanego fraka akademika?), wreszcie przedstawienia przyniosły: jedno 21,200 franków, drugie 21,400 fr. Co do sztuk samych, są one przerobione i zastosowane nieco do wymagań teraźniejszych: „*Antygona*” przez Augusta Vacquerie i Meurier'a, „*Edyp*”—przez Lacroix, i były już grane w Komedji francuskiej. Ta sama też trupa dała je w Orange i podobno Mounet-Sully i panna Bartel, deklamując na otwartem powietrzu, wstrząsnęły i rozentuzjzmowały do głębi zgromadzonych na stopniach amfiteatru słuchaczy, co jest bardzo możliwe, bo o takich tragicznych *deklamatorów*, jak oni, trudno.

Najważniejszą jednak z tego wszystkiego pod względem artystycznym jest myśl, którą wyraża p. Ivan Bonvier, korespondent *Journal'a*, aby ze starorzyskiego teatru w Orange uczynić coś w rodzaju francuskiego Bayreuthu. Odżyłyby tym sposobem różne przedstawienia charakteru historycznego, możnaby widzieć Sofoklesów, Eschilów, Plautów i Terencjusów w odpowiednim otoczeniu, przy dobrej woli i środkach możnaby może urzeczywistnić życzenie Mounet-Sully'ego, aby nawet muzycanci byli w starożytnych strojach—co, według dyrektora p. Claretie, było tym razem niemożliwe. Minister oświaty podobno obiecał swoje poparcie w celu niektórych odnowień i udoskonalień, których amfiteatr wymaga, więc może ta myśl da się w czyn wprowadzić. A między tyłoma drogami, których dziś teatr na gwalt, a czasem na ślepo szuka, ta zasługiwałaby zapewne na szczery poklask.

Rzeźbiarzowi Chaplainowi, znanemu ze swoich medaliów, powierzono wykonanie pamiątkowego medalu na cześć p. Casimir-Périer'a.

Pamiętną jest sztuka Maurycego Barrèsa „*Dzień w parlamencie*”, przedstawiona przez Antoine'a w Teatrze Wolnym; streszczano ją u nas obszernie. Obecnie Jerzy Bonnamour zrobił z niej powieść, którą drukowała *Libre Parole*, a wydawca, Fayard, puścił w świat w książeczkach po 25 cts. Rozejdzie się ona w mnóstwie egzemplarzy, jako wierne echo Panamy.

Pani Seweryna kategorycznie zaprzecza obiegającej pogłosce, jakoby wśląd za Drumontem uciekła do Belgji. Jest

